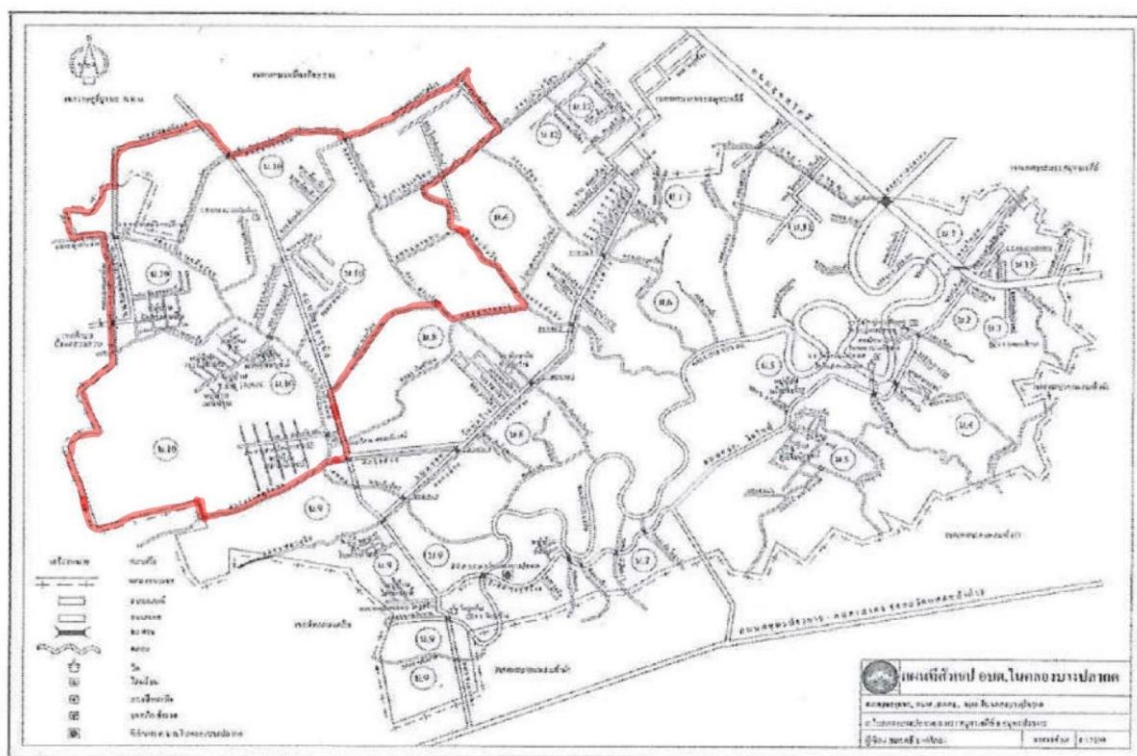

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
บ้าน คลองนาเกลือร้อย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลในคลองบางปลากด
อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๑ แผนที่หมู่บ้าน

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด (www.naikhlongbangplakot.go.th)

๑.๒ พื้นที่ทั้งหมด ๔,๓๐๐ ไร่ หรือ ๖.๘๘ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ อาณาเขต

บ้าน คลองนาเกลือร้อย หมู่ที่ ๑๐ ตั้งอยู่ในตำบลในคลองบางปลากด อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัด สมุทรปราการ ห่างจากอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ไปทางทิศ ตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๙-๑๐ กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับเส้นทาง ห่างจากจังหวัด สมุทรปราการ ไปทางทิศ ตะวันออก ประมาณ ๒๑-๒๕ กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับเส้นทาง

มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร และ ตำบลนางจาก เทศบาลเมืองลัดหลวง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแหลมฟ้าผ่า เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่ ๖ หมู่ ๘ และ หมู่ ๙ ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปของตำบลในคลองบางปลากด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีน้ำทะเลท่วมถึง โดยมีคลองบางปลากด เป็นคลองสายหลักในพื้นที่ไหลลงสู่อำเภอพระยา

๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศ (ให้เขียนอธิบายภูมิอากาศอธิบายพอสังเขป)

ลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มี ๓ ฤดู ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีอุณหภูมิค่อนข้าง สม่ำเสมอตลอดพื้นที่อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี

๑.๖ จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๒๗,๔๗๔ คน แยกเป็น ชาย ๑๒,๘๗๒ คน หญิง ๑๔,๖๐๒ คน

๑.๗ จำนวนครัวเรือน ๑๔,๙๘๗ ครัวเรือน

๑.๘ การประกอบอาชีพ (อาชีพหลักของครัวเรือน)

- (๑) อาชีพ หน่วยงานโรงงานอุตสาหกรรม.....จำนวน.....คน
 (๒) อาชีพ รับจ้าง.....จำนวน.....คน
 (๓) อาชีพ พนักงานบริษัท/ห้างร้าน.....จำนวน.....คน
 (๔) อาชีพ ค้าขาย.....จำนวน.....คน
 (๕) อาชีพ เกษตรกรรม.....จำนวน.....คน

๑.๙ หมู่บ้าน มีรายได้.....บาท/ปี รายจ่ายบาท/ปี
 มีหนี้สิน.....บาท

๑.๑๐ จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

- (๑) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน เงินทุนบาท
 ชื่อประธาน
- (๒) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน เงินทุนบาท
 ชื่อประธาน

๑.๑๑ กองทุนในหมู่บ้าน มีจำนวนกองทุน ดังนี้

- (๑) ชื่อกองทุน.....มีงบประมาณ.....บาท
 (๒) ชื่อกองทุน.....มีงบประมาณ.....บาท
 (๓) ชื่อกองทุน.....มีงบประมาณ.....บาท

๑.๑๒ ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

(๑) การเดินทางเข้าหมู่บ้าน

จากที่ว่าการอำเภอ พระสมุทรเจดีย์ มุ่งหน้าทางทิศ ตะวันตก ไปยังถนน โยธาธิการ
 ขั้วต่อไปประมาณ ๑.๔๐ กิโลเมตร เจอสถาบันแยกแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนสุขสวัสดิ์
 ขั้วต่อไปประมาณ ๒๗๐ เมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข ๓๒๔๓ (ถนนคลองสรรพสามิต)
 ขั้วต่อไปประมาณ ๔.๗ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ ถนนประจักษ์-วัดคู่สร้าง.....

ชั้นต่อไปประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ซอยประชาสามัคคี
ชั้นต่อไปประมาณ ๒๖๐ เมตร จะเข้าสู่พื้นที่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลในคลองบางปลากด
อำเภอพระสมุทรเจดีย์

(๒) สาธารณูปโภค

- ไฟฟ้า : อัตราการมีและใช้ไฟฟ้า ร้อยละ ๑๐๐
- ประปา : อัตราการมีและใช้ประปา ร้อยละ ๑๐๐
- การสื่อสาร : ประชาชนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อน และ อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร

(๓) แหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่

คลองสายหลัก : ได้แก่ คลองบางปลากด คลองนาเกลือร้อย คลองสองพี่น้อง คลองสามแพรก
คลองมอญ คลองทับจีน คลองปากน้ำ คลองส่วย คลองท่าเกวียน ฯลฯ

คลองสายรอง : ได้แก่ คลองต้นมะม่วง คลองกระหัง คลองพม่า คลองเขิน คลองหลอดอ้อ
คลองใหญ่ คลองสายบัว คลองยายต่าน คลองกระโหลกหัวผี คลองต้นไทร คลองแค คลองห้าง
คลองหลอดปิ้ง คลองตาฟ่อน คลองยายตะแกรง คลองยายคาน คลองยายจ่าง คลองยายทอง
คลองคตใหญ่ คลองหลวงโต คลองสัมปทน์ใหญ่ คลองสัมปทน์เล็ก คลองตาเถม คลองบางจาก
คลองตาเท็ง คลองพันโยธา ๑ คลองพันโยธา ๒ คลองตาเข้ม คลองนาขวาง คลองตาเหล็ก
คลองตานูญ คลองเจ๊ก คลองตามแรม คลองตาปิ่น คลองตาเถม คลองอีกา ฯลฯ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร.....๑๑๐.....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ.....๐.๗๓.....ของครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ทั้งหมด.....๕๓๒.....ไร่ แบ่งเป็น

- (๑) ที่นา.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....ของพื้นที่ทั้งหมด
 (๒) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น.....๐.๔๐/๑.๑๘.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....ของพื้นที่ทั้งหมด
 (๓) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก.....๐.๑๓.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....ของพื้นที่ทั้งหมด
 (๔) เกษตรอื่นๆ.....๕๓๐.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๓ ลักษณะดิน (ให้เขียนอธิบายลักษณะดินอธิบายพอสังเขป ยกตัวอย่างเช่น เนื้อดินร่วนซุย โปรง ดินมีอินทรีย์วัตถุอยู่มาก สีของดินดำคล้ำ การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศได้ดี พืชสามารถเจริญเติบโตได้ดี ทั้งนี้ ถ้ามีผลของการวิเคราะห์ดิน อาทิ ค่าวิเคราะห์ดิน ความเหมาะสมของดินต่อการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ขอให้ระบุด้วย)

๒.๔ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน แห่ง ได้แก่ใช้น้ำประปา/ร่องสวน.....ประมาณการน้ำใช้งานด้านการเกษตรทั้งสิ้น ลูกบาศก์เมตร

๒.๕ สินค้าเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

สินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก/เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (หน่วยนับ)	ราคาผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยต่อปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยต่อปี (บาท)
(๑) ประมง		๕๓๐			
(๒) ไม้ผล/ยืนต้น		๐.๔๐/๑.๑๘	๒,๕๐๐ ก.ก/ปี		
(๓) พืชผัก		๐.๑๓	๘๐๐ ก.ก/ปี		

๒.๖ สินค้าเกษตรของหมู่บ้านที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

- (๑) ประมง ได้รับการรับรองมาตรฐาน.....GAP.....
 (๒) พืชผัก ได้รับการรับรองมาตรฐาน.....GAP.....

๒.๗ แหล่งตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

- (๑)แพปลาในชุมชน.....ระยะทางจากหมู่บ้าน.....กิโลเมตร
 (๒)ร้านค้าในชุมชน.....ระยะทางจากหมู่บ้าน.....กิโลเมตร
 (๓)ตลาดนัดในชุมชน.....ระยะทางจากหมู่บ้าน.....กิโลเมตร

๒.๘ จำนวนกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน.....๑๐.....กลุ่ม ดังนี้

- (๑) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเรือจำลอง ชื่อประธาน นางศุภากร ม่วงเข้ม
 (๒) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านคู่สร้างคู่สม ชื่อประธาน นางสาวสมศรี เหล่าจันทร์
 (๓) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนหมอนางพรพัฒนา ชื่อประธาน นางชนิษฐา โหมดสง่า
 (๔) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนบ้านหัตถ์พระสมุทรเจดีย์ ชื่อประธาน นางสาวนาริน พวงทอง
 (๕) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเหรียญเจริญสวนสมุนไพรเกษตรธรรมชาติ ชื่อประธาน นายวิษณุ นาครินทร์
 (๖) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้บ้านนางปลวกด ชื่อประธาน นางไพศาล เหล่ามุกดา
 (๗) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนอุดมโชค ชื่อประธาน นางสาวจเรช บุริมสิทธิกุล
 (๘) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนบ้านวัดยายสี ชื่อประธาน นางสาวพิมลณัฐ ฟ้าแสง

(๙) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนบ้านสามเรือน ชื่อประธาน นางสาวนันทพร พิมพิสุข

(๑๐) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒน์บ้านสามเรือน ชื่อประธาน นายอัศววัฒน์ จนวนสวัสดิ์

๒.๙ อาสาสมัครเกษตรของหมู่บ้าน ทั้งหมด ๑ ราย แบ่งเป็น

- ด้านเกษตรหมู่บ้าน จำนวน ๑ ราย

๒.๑๐ แผนงานโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (งบปกติ งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด งบอื่นๆ)

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)		แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ดำเนินการ
		ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖		

๒.๑๑ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ (ถ้ามี)

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	- สามารถใช้ประโยชน์จากที่ตั้งใกล้กรุงเทพฯ เพื่อกระจายสินค้าได้รวดเร็ว - มีการปรับตัวสู่การทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	- ขาดกลยุทธ์ระยะยาวในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการแปรสภาพพื้นที่เกษตรเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม
โครงสร้าง (Structure)	- มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) วิสาหกิจชุมชนเหรียญเจริญ สวนสมุนไพรเกษตรธรรมชาติวิสาหกิจ เป็นต้น - ระบบน้ำประปาครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่สามารถใช้สำหรับเพาะปลูกทดแทนน้ำฝนได้ - มีปริมาณแหล่งน้ำที่เพียงพอ (ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ) - การคมนาคมสะดวกและทั่วถึง	- พื้นที่เกษตรกรรมน้อยและมีแนวโน้มลดลง
ระบบการปฏิบัติงาน (System)		- ระบบการผลิตยังคงใช้วิธีการดั้งเดิมเป็นหลัก แต่เริ่มมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้บ้าง
บุคลากร (Staff)	- ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความสนใจ ใฝ่รู้ และให้ความร่วมมือ - มีผู้มีประสบการณ์ในการทำเกษตรในพื้นที่	- ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนมากวัยแรงงานลดลง - ประชากรของหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมในสัดส่วนที่น้อย ผู้สนใจสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมลดลง โดยส่วนใหญ่เน้นประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)		- มีการอบรมจากหน่วยงานรัฐเพื่อเพิ่มทักษะ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	- การบริหารจัดการส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัวหรือรายย่อย ทำให้เกิดความใกล้ชิดและความเป็นกันเองในชุมชน	- มีการรวมกลุ่ม แต่ยังขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	- ความร่วมมือในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	- ขาดการสร้างค่านิยมร่วมในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น การพัฒนาการเกษตร

		อย่างยั่งยืน
--	--	--------------

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	- นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการและธุรกิจ SME (วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) - หน่วยงานภาครัฐและงบประมาณเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน	- นโยบายอาจไม่ต่อเนื่องหรือไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
เศรษฐกิจ (Economic)	- พื้นที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ/ และเป็นชุมชนเมือง ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ ทำให้เกษตรกรมีโอกาสขายผลผลิตได้ในราคาดี - การส่งออกสินค้าเกษตรไปยังตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์	- สถานะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและภาวะสงครามส่งผลกระทบต่อประเทศไทย เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ - สถานะค่าครองชีพสูง ปัญหาจากระบบเศรษฐกิจภายในประเทศและภายนอกประเทศ - ต้นทุนและปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ค่าปุ๋ย/ยา ราคาเมล็ดพันธุ์
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	- ผู้บริโภคหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น ทำให้มีความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์เพิ่มขึ้น	
เทคโนโลยี (Technological)	- เทคโนโลยีการเกษตรในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและพัฒนาซึ่งมีความหลากหลายและเข้าถึงง่ายและสะดวกต่อการเรียนรู้ - ปัจจุบันมีการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการตลาดและการขายสินค้า ทำให้เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึง	- เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี - ต้นทุนการลงทุนในเทคโนโลยีอาจสูงเกินไปสำหรับเกษตรกรรายย่อย
สิ่งแวดล้อม (Environment)		- ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน (Climate Change) ที่เป็นผลจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศไม่สมดุล ส่งผลต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร - การขยายตัวของพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมและพื้นที่บ้านจัดสรร - คุณภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ได้มาตรฐาน (น้ำเสีย)

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
		- โรคพืชและศัตรูพืช
กฎหมาย (Law/Legal)	- มีกฎหมายและนโยบายสนับสนุนการเกษตร เช่น กฎหมายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ - กฎหมายควบคุมการใช้สารเคมีและการจัดการของเสียจากการเกษตร	

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของหมู่บ้าน (สินค้าผักเคล)

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายในหมู่บ้าน

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)		- การผลิตผักเคลของหมู่บ้านยังไม่ได้รับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices หรือ GAP)
โครงสร้าง (Structure)		- โครงสร้างการจัดการที่ยังไม่ชัดเจน เช่น การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบด้านการผลิต การตลาด และการกระจายสินค้า
ระบบการปฏิบัติงาน (System)		- ยังไม่มีการใช้ระบบการปลูกที่ทันสมัย เช่น ระบบน้ำหยด หรือการปลูกในโรงเรือนเพื่อควบคุมสภาพแวดล้อม
บุคลากร (Staff)	- กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมีความสนใจ ใฝ่รู้ด้านการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมทั้งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	- กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	- กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมีองค์ความรู้ขั้นพื้นฐานด้านการแปรรูปสินค้าผักเคลเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น น้ำผักเคล ผงโรยข้าวผักเคล ชาผักเคล คอมบูชา	- เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตรายใหม่ ซึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคในการผลิตสินค้าผักเคล ตลอดจนขาดประสบการณ์เชิงธุรกิจของสินค้าผักเคล ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและการรับรู้ของผู้บริโภค - ขาดองค์ความรู้และทักษะการทำตลาดดิจิทัล ตลอดจนการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์อื่น ๆ เช่น Tik Tok Instagram - ขาดองค์ความรู้เรื่องดิน การปรับปรุงบำรุงดิน โรคพืช/ศัตรูพืช

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		และการจัดการโรคพืช/ศัตรูพืช - ขาดองค์ความรู้ชั้นกลาง/ขั้นสูงด้านการแปรรูปสินค้าผักเคลเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อนของส่วนผสมและขั้นตอนการผลิต
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)		- ขาดตลาดขนาดกลางและขนาดใหญ่สำหรับวางจำหน่ายสินค้า ส่งผลให้สินค้ายังไม่เป็นที่รับรู้ของผู้บริโภค
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	- ส่งเสริมการบริโภคผักเคลเพื่อสุขภาพที่ดี	

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	- นโยบายสนับสนุนการเกษตรอินทรีย์ หรือการปลูกพืชเพื่อสุขภาพอาจส่งเสริมการปลูกผักเคล	- กฎหมายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรหรือมาตรฐานการส่งออกผักเคลอาจมีผลต่อต้นทุนและกระบวนการผลิต
เศรษฐกิจ (Economic)	- ความนิยมในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น อาจส่งผลต่อความต้องการผักเคล โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางถึงสูง	- ราคาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ และอุปกรณ์การเกษตรส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	- แนวโน้มสุขภาพ : การตื่นตัวเรื่องสุขภาพและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพอาจเพิ่มความต้องการผักเคล - วัฒนธรรมการบริโภค: การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค เช่น การรับประทานอาหารมังสวิรัต หรือวีแกน อาจส่งผลให้ความต้องการผักเคลเพิ่มขึ้น - ประชากรศาสตร์: กลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ที่ใส่ใจสุขภาพอาจเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของผักเคล	
เทคโนโลยี (Technological)	- เทคโนโลยีการปลูกพืชแบบไฮโดรโปนิคส์ หรือการเกษตรแม่นยำสูงอาจช่วยเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน - เทคโนโลยีการแปรรูปและการเก็บรักษา	

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	ผักเคลอาจช่วยยืดอายุการเก็บรักษาและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ - การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการตลาดและการขายอาจช่วยขยายตลาดและเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น	
สิ่งแวดล้อม (Environment)	- ความยั่งยืน: การปลูกผักเคลแบบอินทรีย์หรือการใช้วิธีการเกษตรที่ยั่งยืนอาจเป็นจุดขายที่สำคัญในตลาด	- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตผักเคล - คุณภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ได้มาตรฐาน (น้ำเสีย) - โรคพืชและศัตรูพืช
กฎหมาย (Law/Legal)	- มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices หรือ GAP) และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยสร้างมาตรฐานการผลิตและเป็นการรับรองคุณภาพสินค้า	- กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานและการจ้างงานอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต - กฎหมายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีและการจัดการของเสียอาจส่งผลต่อวิธีการปลูกผักเคล

๒.๓ การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๓.๑ ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืช

สาเหตุ :

๑) เชื้อก่อโรคในพืชพัฒนาตัวเองให้มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในอดีต และสามารถย้ายตัวเองไปก่อโรคในพืชอื่น ๆ ได้อีกหลายชนิด ในระยะเวลาอันสั้น

๒) ไม่มีระบบหรืออุปกรณ์สำหรับป้องกันศัตรูพืชและการติดเชื้อในพืช

๓) การควบคุมศัตรูพืชและการกำจัดเชื้อโรคที่ไม่ถูกต้อง

แนวทางการแก้ไข :

๑) จัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องโรคพืชและศัตรูพืช และแนวทางการป้องกัน

๒) จัดฝึกอบรมการใช้สารชีวภัณฑ์ การควบคุมทางชีวภาพ สำหรับป้องกันโรคพืชและศัตรูพืช

๓) จัดหาแหล่งผลิตพันธุ์พืชที่มีคุณภาพและทนทานต่อโรค

๔) ติดตาม รวบรวมข้อมูล และประชาสัมพันธ์การแพร่ระบาดของโรคพืชและศัตรูพืชอยู่เป็นประจำ

๒.๓.๒ ปัญหาต้นพันธุ์/เมล็ดพันธุ์

สาเหตุ :

๑) คุณภาพเมล็ดพันธุ์ต่ำ

- เมล็ดพันธุ์อาจมีอายุการเก็บนานเกินไป หรือเก็บรักษาไม่ถูกวิธี ทำให้อัตราการงอกต่ำและต้นอ่อนไม่แข็งแรง

- เมล็ดพันธุ์อาจปนเปื้อนโรคหรือเชื้อราจากกระบวนการเก็บรักษา

๒) โรคและแมลงศัตรูพืช

เมล็ดพันธุ์หรือต้นอ่อนอาจถูกทำลายโดยโรคหรือแมลงศัตรูพืช เช่น โรคเน่า โรคใบจุด หรือเพลี้ย

แนวทางการแก้ไข :

๑) คุณภาพเมล็ดพันธุ์ต่ำ

- เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และตรวจสอบวันผลิตและวันหมดอายุ

- เลือกเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการรับรองหรือมีอัตราการงอกสูง
 - ควรเก็บเมล็ดพันธุ์ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (เย็นและแห้ง) เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา
- ๒) โรคและแมลงศัตรูพืช
- จัดหาแหล่งผลิตพันธุ์พืชที่มีคุณภาพและทนทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช

หมายเหตุ : สามารถใช้เครื่องมือ หรือองค์ความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ได้ตามความเหมาะสมต่อบริบทและแนวทางการพัฒนาของหมู่บ้าน

ส่วนที่ ๓

แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรตามความต้องการของหมู่บ้าน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๑	โครงการพัฒนาการปลูกผักเคลสู่มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	๒๐๒,๕๐๐ (๑๓,๕๐๐ บาท/คน)	เกษตรกร หมู่ที่ ๑๐ /ปีงบประมาณ ๒๕๗๐	อบรมให้ความรู้การผลิตผักเคล /มาตรฐานสินค้า /การแปรรูปผลิตภัณฑ์ /ศึกษาดูงานนอกพื้นที่		✓	✓	กษจ./พจ./ กษ./กษอ.

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

๑. โครงการพัฒนาการปลูกผักเคลสู่มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาการปลูกผักเคลสู่มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
๒. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันกระแสการดูแลสุขภาพกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในหลากหลายช่วงวัย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกกำลังกาย การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ไปจนถึงเรื่องของการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพต่าง ๆ อย่างอาหารที่มีประโยชน์ประเภท “Superfood” ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการสูงต่อร่างกาย สามารถช่วยเสริมสร้างและรักษาสุขภาพได้ดี จึงมีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีผลงานวิจัยจากสถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศรับรองคุณค่าทางโภชนาการและคุณประโยชน์ไว้อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุดยอดอาหาร เช่น “เคล (Kale)” หรือ ค่น้ำใบหยิก (Curl Leaf Kale) ราซินีแห่งผักใบเขียว (Garden & Farm, ๒๕๖๔) ที่อุดมด้วยวิตามิน โดยเฉพาะวิตามินเค วิตามินเอ และวิตามินซี มีสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายทั้งโปรตีน แคลเซียม เหล็ก โพแทสเซียม แมงกานีส มีใยอาหาร และสารต้านอนุมูลอิสระ เช่น แคโรทีนอยด์ ฟลาโวนอยด์ โพลีฟีนอล และลูทีน ช่วยป้องกันโรคหัวใจ โรคกระดูกพรุน บำรุงเลือด ช่วยลดริ้วรอย บำรุงผิวพรรณ และกำจัดสารพิษที่สะสมออกจากร่างกาย ทั้งยังมีแป้งและไขมันต่ำ (ศูนย์ข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๕) ส่งผลให้เคลได้รับความนิยมในการบริโภคอย่างแพร่หลาย ทั้งรับประทานสด ทำสลัด อาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ตลอดจนในรูปแบบของอาหารเสริม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีหลากหลายธุรกิจที่นำเคลมาเป็นตัวเลือกให้กับผู้บริโภค อีกทั้งผักเคลยังเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ตลอดปี โตไว ทรงพุ่มสวย สีสดจัด นอกจากจะปลูกไว้สำหรับบริโภคแล้ว ยังสามารถใช้เป็นไม้ประดับได้อีกด้วย จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่แหล่งผลิตอาหารและพื้นที่เกษตรกรรมของผู้ปลูกผักเคลอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ยังมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในด้านการผลิตที่ยังไม่ได้มาตรฐาน การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ และการขาดแคลนช่องทางการเพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการแปรรูป ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงจากผักเคลได้อย่างเต็มที่ จึงจัดทำ “โครงการพัฒนาการปลูกผักเคลสู่มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า” โดยเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการให้เกษตรกรปลูกผักเคลที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิต ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมส่งเสริมการเกษตร และยังเป็นโอกาสในการยกระดับวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านอาหารและเกษตรแปรรูปด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร เช่น ระบบ IoT (Internet of Things) เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อมในโรงเรือน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน และลดการใช้ทรัพยากร ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ “โครงการพัฒนาการปลูกผักเคลสู่มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า” ยังสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการยกระดับสินค้าเกษตรและเสริมศักยภาพเกษตรกร โดยช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น รวมทั้งเกิดระบบการผลิตภาคการเกษตรที่ได้มาตรฐาน สามารถยกระดับการผลิต ตลอดจนรายได้ของตนเองให้สูงขึ้นได้อย่างยั่งยืนและมีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในเป้าหมายที่ ๒ ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ขององค์การสหประชาชาติอีกด้วย

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าผักเคลได้รับการรับรองมาตรฐาน กรมส่งเสริมการเกษตร ๒) เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากสินค้าผักเคล ๓) เพื่อพัฒนาโรงเรือนให้เป็น Smart Farm
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรผู้ผลิตผักเคล จำนวน ๑๕ ราย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการผลิตผักเคลสู่มาตรฐาน และส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมการเพิ่มศักยภาพการผลิตและความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน (Good Agricultural Practices หรือ GAP) ๔,๕๐๐ บาท (๓,๐๐๐ บาท/คน) สำนักงานเกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ศึกษาดูงานฟาร์มผลิตผักเคลที่ใช้เทคโนโลยี Smart Farm และประสบความสำเร็จ นอกพื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๑ แห่ง ๑๐๕,๐๐๐ บาท (๗,๐๐๐ บาท/คน) สำนักงานเกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง (ผักเคล) ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” ๕๒,๕๐๐ บาท (๓,๕๐๐ บาท/คน) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๒๐๒,๕๐๐ บาท (๑๓,๕๐๐ บาท/คน) งบพัฒนาจังหวัด/งบองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น/งบกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตสินค้าผักเคล กรมส่งเสริมการเกษตร ๒) เกษตรกรมีองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการฟาร์มผลิตผักเคลแบบครบวงจร ๓) เกษตรกรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากสินค้าผักเคล
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ๒) เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรจากการได้รับมาตรฐาน ๔) เกษตรกรสามารถบูรณาการความรู้และนำแนวคิดจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชในพื้นที่ของตนเอง ๕) ประชาชนผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากบริโภคสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพและได้มาตรฐาน